

عنوان مقاله:

بررسی نقش تالاب انزلی در آلودگی سواحل دریای خزر با استفاده از مدل (HSI)

محل انتشار:

اولین کنفرانس مهندسی برنامه ریزی و مدیریت سیستم های محیط زیست (سال: 1386)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

محمدرضا نهال طهماسبی - استاد و مدرس دانشگاه - عضو هیئت مدیره سازمان بازیافت و مدیریت پسماند

خلاصه مقاله:

دریای خزر بعنوان بزرگترین دریاچه جهان از موقعیت خاصی چه از لحاظ توپولوژیک و چه از دیدگاه اکولوژیک برخوردار است. از مهمترین عوامل تاثیر گذار بر این بوم سازگان علاوه بر متغیرهای طبیعی همچون کیفیت و کمیت منابع آب تغذیه کننده آن، تغییرات اقلیمی منطقه، نوسانات زمین شناختی، می توان به متغیرهایی نظیر ورود پساب و فاضلاب ناشی از فرایندهای صنعتی بدخل دریاچه بطور مستقیم و غیر مستقیم، اکتشافات نفتی بویژه در حوضه شمالی دریای خزر، انحراف منابع تغذیه کننده دریا به منظور استفاده در کاربریهای دیگر نام برد. اگر چه پیامدهای منفی ناشی از تکنولوژی نامناسب و افزایش جمعیت در حوضه های متفاوت دریای خزر بطور یکسان تاثیر گذار نبوده است ولی بدون شک یکی از مهمترین نشاندهای این تغییر در حوضه جنوبی دریای خزر، تالاب انزلی می باشد. تالاب انزلی که در نوع خود از منحصر به فرد ترین اکوسیستمهای تالابی سیستم طبقه بندی ادواردی در یگان پالئوآرکتیک می باشد، خوشبختانه بدلیل افزایش نزولات آسمانی و افزایش حجم منابع ورودی به دریای خزر طی چند سال گذشته، مسیر توالی تدریجی آن با سرعت کمتری صورت پذیرفته و این امر باعث تغییر در فرایند مغذی شدن تالاب و توالی در مرحله دیستروفیک به تالاب و تالاب به مرداب شده است. این امر به همراه پدیده پایداری منقطع (PLUS STABILIZATING) روندی موثر در افزایش باردهی مصب دریاچه و روگانهای متعدد تالاب به حوضه دریای خزر شده است. طی بررسی های به عمل آمده از سال 1375 تا 1379 در سواحل استان گیلان به ویژه مناطق همجوار با تالاب انزلی که بر روی شاخصهای مطلوبیت زیستگاه (HSI) مشتمل بر دو گونه میکروانا، دو گونه ماکروفونا، سه گونه پرنده آبی، یک گونه پرنده کنار آبی و سه گونه ماهی به عمل آمد، مشخص گردید که نه تنها تالاب بندر انزلی مطلوبیت خود را به عنوان یک جایگاه مهم اکوسیستمیک برای تکامل زیستی و چرخه حیاتی بسیاری از گونه ها از دست داده است بلکه متاسفانه بدلیل بار آلودگی بیش از حد ظرفیت خود پالایی طبیعی آن بویژه در بخشهای میانی و غربی تالاب، خود عامل مهمی در روند آلودگی بخش ساحلی دریای خزر محسوب می گردد. چنانچه این آلودگی متمرکز در نواحی است که به واسطه همجواری بیشتر با فعالیتهای انسانی بیشترین خسارت را داشته و از نظر تقسیم بندی کنوانسیون رامسر جزء مناطق با حساسیت زیاد شناخته شده است. در این راستا با معرفی و شناسایی منابع آلاینده معلوم الهویه و مجهول الهویه از یکطرف و بررسی ویژگیهای کمی و کیفی بار آلودگی هر منبع و چگونگی تاثیر گذاری آن بر سطوح مختلف تنوع زیستی از طرف دیگر و ارائه راهکارهای عملی جهت تغییر فرایندهای صنعتی، استفاده های چند جانبه در راستای حفظ و حراست از منابع طبیعی گام مثبت در بهبود وضعیت سواحل دریای خزر برداشت.

کلمات کلیدی:

تالاب انزلی - دریای خزر - تنوع زیستی - نمایه مطلوبیت زیستگاه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/51057>

